

MIRE KÖLT A FŐVÁROS?

— *A militarista Budapest.* —

(—s.—c.) A főváros könnyelmű, pazarló gazdaságának jellemzésére a mult heti számban közölt cikkünkben hideg tárgyilagossággal, precíz adatszerűséggel igazoltuk, hogy évről-évre emelkedő, milliókra menő összegekkel hódol be a mi szép Budapestünk derék kormánya a klerikális körök érdekei előtt, akkor amikor a sürgős jóléti és kulturális intézmények sokasága vár — pénzhiány miatt, sajnos, hiába — megvalósulásra. De nemcsak a csuha és revesrenda előtt hajt térdet, fejet, nyit erszényt, kasszát az áldozatkész, jámbor Budapest, hanem megható pénzügyi udvariassággal tárja fel szívét és pénzes ládáját a kacér uniformis előtt is.

Ugy van. A militarizmus gazdasági, kulturális fejlődésünk kerékkötője, ott gögösködik a főváros pénztára előtt is. Nem elég, hogy sulyos nyomait otthagyja az államháztartásban, nagy tételekkel szerezpel a budapesti költségvetésben és vagyonkimutatásban is.

Sorban, számszerű adatokkal fogjuk csokorba szedni azokat az összegeket, melyeket katonai, hadi célokra fordít a főváros.

1911	1912	1913
92.466 kor.	100.000 kor.	100.000 kor.

A további katonai célú kiadások a következők:

Ujnoncozás és lóosztályozás:

1911	1912	1913
21.863 kor.	28.000 kor.	28.000 kor.

Az átvonuló katonaság beszállásolása címén is nagy összegeket ad ki a főváros, melyből egy kis részt a katonai kincstár megtérít.

	1911	1912	1913
Kiadás	60.024 kor.	60.000 kor.	80.000 kor.
Megtérítés	19.724 »	18.000 »	20.000 »
Tiszta kiadás	40.300 »	42.000 »	60.000 »

Legerősebben azonban az állandó katonabeszállásolás veszi igénybe a városi pénztárt. Itt már százezres tételekről beszél a költségvetés.

	1911	1912	1913
Allandó katonabeszállásolási kiadás	839.354 kor.	848.671 kor.	850.998 kor.
Költségek megtérítése	456.802 »	463.825 »	464.703 »
Megtérítetlen kiadás	382.532 »	384.846 »	386.295 »

Összegezve az eddigieket Budapestnek katonai célú kiadási voltak:

1911-ben	1912-ben	1913-ban
537.161 kor.	554.846 kor.	574.295 kor.

Ezek a kiadások évenként költségvetésileg előirányzott, illetve zárszámadásban feltüntetett kiadások. E kiadások nagyrésze törvényes kötelezettség alapján terheli ugyan a városi pénztárt, mindamellett elvi szempontból a rosszaló kritikát teljes mértékben megérdemlik. Hiszen sok más fontos és sürgős szükséglet, melyeknek kielégítése törvényes alapon és kemény erkölcsi kötelezettséggel illetik a fővárost, kielégítetlenül marad.

A fővárosnak nagyterjedelmű ingatlanai vannak, amelyeket katonai célokra, kaszárnya, gyakorlótér céljára átengedett a hadügyminiszteriumnak, illetve a honvédelmi miniszteriumnak. Ezekért az ingatlanokért a főváros bért kap ugyan a hadipénztárból, de ez a bér egyáltalán nincs arányban az illető ingatlanok hozadék erejével.

A felsoroltakon kívül még más természetű katonai kiadásai is vannak a fővárosnak. Ezek a katonai célú alapítványok.

Alapítvány neve	Összege	Évi kamata
Magy. kir. honvédségi Ludovika Akadémia 1881.	65.000 kor.	3250 kor.
Gr. Andrássy Gyula emlékére	120.000 »	6000 »
Két honvédhadapród-iskola és egy közös hadapród-iskola 1898.	80.000 »	4000 »

E 265.000 kor. alapítványi tőke kamatai részint járulékul szolgálnak a Ludovika Akadémia részére, részint pedig alapítványi helyeket tartanak fenn különböző katonai intézetekben. Ezen alapítványokon kívül még több más katonai célú alapítványa is van a fővárosnak. 1891-ben a Mária Terézia nevét viselő 32. gyalogezred 150 éves fenn-

nek emlékére egy 20.000 koronás alapítványt létesített, mely 1000 korona kamatából évenként öt gyalogezredbeli altiszt jutalándó 200—200 koronával. Nagy összegű alapítványokat létesített város jótékony katonai célokra. Honvédek özvegyei, árvái részére, megsebesültek részére, mozgósítottak tönkrement családja részére. Ezeknek az alapítványoknak összege közel 170.000 korona. — Ezenkívül a főváros vezetésének harcias szellemére az a város pénzéből létesített 22.800 koronás alapítvány, melynek kamata a koszorulóvések díjazására vannak rendelve.

Ha figyelemre méltatjuk, hogy pl. Berlin katonai célokra mindössze 950 márkát költött a legutolsó költségvetési évben és ezzel összehasonlítjuk az óriási budapesti katonai kiadásokat, teljesen méltárolhatjuk a budapesti adózó polgárok bizalmatlankodó kifakadásait fővárosi gazdálkodással szemben. Elvégre az adózók munkája nyomban begyűlt közpénzeknek nem az a rendeltetésük, hogy a városi polgárok a közönség zsebére katonásdit játszanak.